

14th Louisiana Infantry Regiment

znany również jako *1st Regiment, Polish Brigade*

Powołany 16 czerwca 1861 Podał się w Appomattox Courthouse, Virginia, 9 kwietnia 1865

Pierwszy dowódca: Walery Sulakowski

Wiosną 1861 roku major Kacper (Gaspar, w literaturze również Gaspard) Tochman, Polak, przybył do Nowego Orleanu z misją zorganizowania Brygady Polskiej. Tochman trafił do Stanów po pobycie w Rosji, gdzie trafił na zesłanie za udział w Powstaniu Listopadowym. W Stanach był wykładowcą i prawnikiem, i zawarł znajomości z wieloma wysoko postawionymi osobistościami z rządu. W maju 1861 roku, Tochman uzyskał pozwolenie od swojego przyjaciela Jeffersona Davisa na stworzenie dwóch polskich pułków. Ponieważ w tym czasie w Luizjanie żyło tylko 196 Polaków wliczając w to kobiety i dzieci, głównym celem stało się zgromadzenie w jednej brygadzie jak największej liczby cudzoziemców.

Plan Tochmana okazał się sukcesem i powstały dwa "polskie pułki", które w większości składały się z obcokrajowców. Te dwa pułki zamiast połączenia w jedną brygadę zostały rozdzielone i 1st Polish Regiment został przemianowany na 14th Louisiana Volunteers, a 2nd Polish Regiment na 3d Battalion, Louisiana Infantry (liczbę Polaków w tych oddziałach szacuje się na 20-30 osób, w żadnym innym oddziale konfederackim nie było tak wielu Polaków).

Pułkownik Walery Sulakowski został mianowany dowódcą 14th Louisiana Volunteers. Wprowadził on ostrą dyscyplinę i był chyba jedynym oficerem zdolnym do kontroli tych żołnierzy. Urodzony w Polsce w rodzinie szlacheckiej, doskonalił swoje umiejętności wojskowe podczas Wiosny Ludów na Węgrzech w 1848 roku. Po upadku powstania Sulakowski popłynął do Stanów, osiedlił się w Nowym Orleanie i pracował jako cywilny inżynier. Sulakowski wspomagał Tochmana przy tworzeniu Brygady Polskiej i został za to wynagrodzony dowództwem 1st Polish Regiment.

Jego żołnierze, różnej narodowości, władający różnymi językami, byli trudni do opanowania i Sulakowski rządził nimi żelazną ręką. Był podziwiany przez swoich podwładnych za umiejętności dowódcze, organizatorskie, oraz talent we wprowadzaniu dyscypliny. Mówiono że jest wcieleniem wojskowego prawa - despotyczny, okrutny i absolutnie bezlitosny.

Sztandar bojowy (battleflag) 14th Louisiana Infantry Regiment

Szlak bojowy:

Oblężenie Yorktown (kwiecień-maj 1862)
Williamsburg (5 maja 1862)
Seven Pines (31 maja - 1 czerwca 1862)
Seven Days Battles (25 czerwca - 1 lipca 1862)
Mechanicsville (26 czerwca 1862)
Gaines' Mill (27 czerwca 1862)
Frayser's Farm (30 czerwca 1862)
Cedar Mountain (9 sierpnia 1862)
Bristoe Station (26 sierpnia 1862)
Kettle Run (27 sierpnia 1862)
2nd Manassas (28-30 sierpnia 1862)
Chantilly (1 września 1862)
Harpers Ferry (12-15 września 1862)
Sharpsburg (17 września 1862)
Fredericksburg (13 grudnia 1862)
Chancellorsville (1-4 maja 1863)
2nd Winchester (14-15 czerwca 1863)
Gettysburg (1-3 lipca 1863)
Bristoe Campaign (październik 1863)
Mine Run Campaign (listopad-grudzień 1863)
Payne's Farm (27 grudnia 1863)
The Wilderness (5-6 maja 1864)
Spotsylvania Court House (8-21 maja 1864)
North Anna (23-26 maja 1864)
Cold Harbor (1-3 lipca 1864)
Lynchburg Campaign (maj-lipiec 1864)
Monocacy (9 lipca 1864)
Kernstown (24 lipca 1864)
Shepherdstown (25 sierpnia 1864)
3rd Winchester (19 września 1864)
Fisher's Hill (22 września 1864)
Cedar Creek (19 października 1864)
Petersburg Siege (czerwiec 1864-kwiecień 1865)
Hatcher's Run (5-7 lutego 1865)
Fort Stedman (25 marca 1865)
Petersburg Final Assault (2 kwietnia 1865)
Sayler's Creek (6 kwietnia 1865)
Appomattox Court House (9 kwietnia 1865)

Regiment został zorganizowany 16 czerwca 1861 roku jako 1-szy regiment Polskiej Brygady.

Został włączony do służby Konfederackiej jako 13 regiment z Luizjany, w Camp Pulaski koło Amite, 24 sierpnia 1861 roku. Regiment otrzymał rozkaz wymarszu do Wirginii. W czasie marszu część ludzi upiła się i zbuntowała w Grand Junction w Tennessee. Pięciu ludzi zginęło zanim oficerowie mogli przywrócić porządek. Jedna kompania została w wyniku tego incydentu rozwiązana (prawdopodobnie kompania B). Regiment udał się we wrześniu do Yorktown. 21 września 1861 Departament Wojny zmienił oznaczenie regimentu na 14 regiment Luizjany. Żołnierze znajdowali się w okopach podczas oblężenia Yorktown w kwietniu 1862 roku i walczyli w bitwie pod Williamsburgiem 5 maja. W drugim dniu bitwy pod Selen Pines 1 czerwca, regiment nie wziął udziału w żadnej poważniejszej walce. Regiment brał udział w bitwie pod Mechanicsville 26 czerwca; Gaines' Mill 27 czerwca i Frayser's Farm 30 czerwca. W czasie tych walk 243 ludzi zostało zabitych lub rannych. 26 czerwca regiment dołączył do 1-szej brygady z Luizjany, którą tworzyły 5ty, 6ty, 7my i 8me regimenty. Żołnierze widzieli tylko działania harcownicze w bitwie pod Cedar Mountain 9 sierpnia. W czasie drugiej kampanii Manassas, regiment walczył 26 sierpnia 1862 pod Bristoe Stadion; 27 sierpnia pod Kettle Run i w drugiej bitwie pod Manassas 29-30 sierpnia; jak również w bitwie pod Chantilly 1 września. Straty, które regiment poniósł w tych bitwach wynosiły 49 ludzi zabitych, rannych lub zaginionych. W bitwie pod Sharpsburgiem 17 września regiment stracił 53 ludzi. 14th Louisiana został przeniesiony do 2giej brygady Luizjany w zamian za 9ty regiment Luizjany. Od tej pory służył razem z 1-szym, 2gim, 10tym i 15tym regimentem. W bitwie pod Fredericksburgiem 13 października 1862 znajdował się w rezerwie, choć następnego dnia brał udział w straciach z wrogiem.

Regiment brał udział we flankowym marszu Stonewalla Jacksona na flankę wojsk Federalnych pod Chancellorsville 2-3 maja 1863. W bitwie pod Winchester, 15 czerwca regiment zagarnął 300 do 400 jeńców z 67go regimentu z Pensylwanii. Brygada atakowała w dniach 2-3 lipca 1863 Culp's Hill, podczas bitwy pod Gettysburgiem; 65 z jej ludzi zginęło lub zostało rannych. Kiedy regiment powrócił do Wirginii, wziął udział w kampanii Bristoe Stadion, w dniach 9-22 października. W bitwie pod Payne's Farm, 27 listopada, jednostka straciła 28 ludzi.

W roku 1864 14th Louisiana brał udział w bitwie o Wilderness, 5 maja i Spotsylvania, 9-20 maja. 12 maja nieprzyjaciel dopadł okopów brygady i wziął do niewoli większość walczących. Po walkach w okolicach Cold Harbour, 1-3 czerwca, pułk dołączył do armii generała Early w Shenandoah Valley. Tam jednostka brała udział we wszystkich bitwach armii od lipca do października. Regiment otrzymał znaczne straty, tak wielkie, że połączono go z 1szym regimentem w pojedynczą kompanię. Jednostka dołączyła do Armii Północnej Wirginii pod Petersburgiem w październiku i zajmowała pozycję w okopach, aż do ewakuacji miasta w kwietniu 1865.

W momencie kapitulacji pod Appomattox, 9 kwietnia 1865 roku, oddział liczył tylko 2 oficerów i 25 żołnierzy. Około 1026 ludzi służyło w regimencie przez całą wojnę; 184 było zabitych, 84 zmarło na choroby, 1 zginął w wypadku, 1 utonął, 1 został zamordowany, a 5 zginęło podczas

buntu.

Oficerowie:

Początkowy skład oficerów w regimencie: Colonel Walery Sulakowski, Lieutenant-Colonel R.W. Jones, Major Zebulan York.

Walery Sulakowski, polski imigrant, został wybrany pułkownikiem i służył aż do rezygnacji w styczniu 1862. Jego następcą był lieutenant-colonel R.W. Jones, który złożył dymisję w sierpniu 1862. Następcą był lieut.-col. Zebulon York, który dowodził aż do awansu na generała brygady w czerwcu 1864. Został zastąpiony przez lieut.-col. Davida Zable.

Żaden z oficerów polowych nie zginął podczas wojny, 10 oficerów liniowych zginęło lub odniosło śmiertelne rany, 1 zmarł na skutek choroby i 5 zdezerterowało do przeciwnika.

Kompanie:

- *Armstrong Guards*
- *Jefferson Cadets (Guards)* - źródła wskazują, że ta kompania służyła również w 15th La Volunteers
- *Askew Guards* - najprawdopodobniej ta kompania również służyła w 15th La Volunteers
- *McClure Guards*
- *Concordia Infantry (Rifles)*
- *Avegano Rifles*
- *Nixon Rifles*
- *Lafayette Rifle Cadets*

- *Franco (Rifle) Guards*

- *Empire (Parish) Rangers* - ta kompania zamieniła się miejscami z *Quitman Rangers* z 3th La Battalion w grudniu 1861.

Sześć z tych kompanii było z Nowego Orleanu, po jednej z parafii - *Plaquemines*, *Point Coupee*, *Tensas*, *Concordia*. Dostępne dokumenty wskazują, że te 10 kompanii tworzyło 1-szy Pułk Brygady Polskiej, ale jak już wskazano, w oficjalnych źródłach w składzie pułku widnieje 9 kompanii. Wytłumaczenie tej różnicy jest takie, że kompania *Franco (Rifle) Guards* została rozwiązana z powodu udziału w buncie w *Grand Junction*.

Źródła wskazują, że dziesiąta kompania została dodana we wrześniu 1861 i cały pułk przemianowano na *14th Louisiana Volunteers*. Jedno ze źródeł identyfikuje tę kompanię jako *Catahoula Guerillas* z *Wheat's Battalion*, ale nie zgadza się to z innymi źródłami. *Tiger Bayou Rifles* z *Carrol Parish* zostali dodani w lecie 1861 lecz przeniesiono ich do *1st Louisiana Volunteers* 5 sierpnia 1861. Albo więc *Catahoula Guerillas* zostali przyłączeni do pułku we wrześniu 1861, albo źródła posiadają błędy w datach i pułk został przemianowany na *14th Louisiana Volunteers* z chwilą przyłączenia do niego *Tiger Bayou Rifles*.